

KSAO. Växjö⁴⁴
2021-01-21

/A.E

Avgiftsmodell för tillståndsprovning och tillsyn enligt alkohollagen

Förslag på ny avgiftsmodell

FÖRVALTNINGEN FÖR ARBETE OCH VÄLFÄRD

Förvaltningskontoret

Sofie Johansson, utredare

i samverkan med Vera Demiri-Abazi, Emelie Johansson, Ulrika Bengtsson,
alkoholhandläggare och Jennie Brandi, controller

2020-12-01

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har uppdragit åt nämnder och styrelser att se över avgiftsregelverket för tillstånd och tillsyn. Nämnden för arbete och välfärd ansvarar för tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen. Befintlig avgiftsmodell består av fasta avgifter för ansökan om serveringstillstånd och tillsynsavgifter som är uppdelade i fast och rörlig avgift, baserat på tillståndshavarnas serveringstid och omsättning av alkoholdrycker. I uppdraget ingår att lämna förslag på en avgiftsmodell där självkostnadsprincipen gäller per tillståndshavare.

Kommunen får enligt 8 kap. 10 § alkohollagen ta ut avgift för tillståndsprövning och för tillsyn av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl. När det gäller principer för avgiftssättningen finns inga särskilda regler i alkohollagen utan kommunallagens bestämmelser om självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot retroaktivt verkande beslut gäller vid fastställande av taxan. Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. Självkostnadsprincipen innebär att kommunen inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller. Likhetsprincipen innebär att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Det innebär att alla som söker tillstånd i en och samma kommun ska behandlas lika, de ska få samma avgift. Det finns däremot inga hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer.

Omvärldsbevakningen visar att såväl konstruktioner som avgiftsnivåer varierar mellan kommuner. Såväl avgiftsnivåerna på tillsynsavgifter som för tillståndsprövning varierar, även bland kommuner som tillämpar samma avgiftsmodell. Den avgiftsmodell som Växjö kommun idag tillämpar utgör en vanlig förekommande avgiftsmodell. Olika avgiftsmodellerna har olika för- och nackdelar.

I syfte att avgifterna ska matchas mot utfört arbete och vara självfinansierande på enskild nivå har dels en beräknad tidsgång för handläggning genomförts, dels en beräkning av handläggningskostnad per timme räknats fram som ligger till grund för de föreslagna avgifterna. Föreslagna avgifter baseras, med två undantag, på en timtaxa på 800 kronor per handläggningstimme. För att handläggningskostnaden per timme ska följa kommunens kostnadsutveckling bör handläggningskostnaden årligen ses över och fastställas, alternativt indexuppräkas enligt prisindex för kommunal verksamhet.

Förslag lämnas på avgifter för tillståndsprövning, som avser att motsvara kostnaden för den arbetsinsats som kommunen har för respektive ärendetyp.

I tillsynsarbetet kan det vara variationer i tillsynsbehovet utifrån verksamhetens inriktning och typ av serveringsställe, vilket motiverar en differentierad tillsynsavgift. Utifrån direktiven i uppdraget har två alternativ på avgiftsmodeller för tillsyn identifierats, som båda ger ett tydligare samband mellan hur avgiften beräknas och kommunens arbetsinsats för tillsynen. I förslaget på avgiftsmodell har en sammanställning av dessa modeller tillämpats. Avgiften för tillsyn av serveringsställen med stadigvarande tillstånd till allmänheten och slutna sällskap föreslås bestå av en fast årlig avgift och en rörlig avgift.

I den *fasta årliga avgiften* ingår inre tillsyn enligt tillsynsplan, förebyggande tillsyn och rådgivning. Den *rörliga avgiften* beräknas genom att handläggningstiden multipliceras med timtaxan, max två timmar per tillfälle. Tillsynsfrekvensen fastställs i nämndens tillsynsplan. En tilläggsavgift tillkommer för extra tillsyn på förekommande anledning som medför extra tillsyn utöver den planerade. Avgift för extra tillkommande tillsyn beräknas genom att den faktiska tidsåtgången för handläggning av ärendet multipliceras med timtaxan.

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Beskrivning av uppdraget.....	5
1.2	Genomförandet	5
2	Bakgrund	5
2.1	Avgifter för tillståndsprovning och tillsyn	5
2.2	Tillsyn enligt alkohollagen.....	8
3	Tillståndsprovning och tillsyn enligt alkohollagen i Växjö kommun	9
3.1	Befintlig avgiftsmodell och taxa för tillståndsprovning och tillsyn.....	9
3.2	Tillsyn.....	9
3.3	Omfattning av stadigvarande serveringstillstånd och yttre tillsyn.....	10
3.4	Kostnader och intäkter för tillståndsprovning och tillsyn	11
4	Avgiftsmodeller för tillsyn	11
	Taxa för provning och tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter	13
4.1	Konsekvensanalys avgiftsmodell för tillsyn.....	13
5	Resultat av beräknad handläggningstid och handläggningskostnad per timme	15
5.1	Beräknad handläggningskostnad per timme.....	15
5.2	Beräknad handläggningstid.....	16
6	Analys och slutsatser	20
6.1	Förslag på avgifter.....	23
	Avgifter för tillståndsprovning	23
	Avgifter för tillsyn.....	25
6.2	Typfallsberäkningar - exempel på förändrade tillsynsavgifter för tillståndshavare.....	25
6.3	Ekonomiska konsekvenser	27
7	Källor	29
8	Bilagor	30
	Bilaga 1. Nuvarande taxa enligt alkohollagen	30
	Bilaga 2. Avgiftsmodeller och avgifter för tillsyn bland kommuner	32

1 Inledning

Kommunfullmäktige har i Växjö kommuns budget 2020 med verksamhetsplan för 2021 och 2022 uppdragit åt samtliga myndighetsutövande nämnder och styrelser att se över avgiftsregelverket för tillstånd och tillsyn. Uppdraget ingår i processen *Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad*.

Nämnden för arbete och välfärd ansvarar på uppdrag av kommunfullmäktige för tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen. Befintlig avgiftsmodell består av fasta avgifter för ansökan om serveringstillstånd samt fasta och rörliga tillsynsavgifter som baseras på serveringsställets öppettider och omsättning av sålda alkoholdrycker.

1.1 Beskrivning av uppdraget

Av uppdraget från kommunfullmäktige framgår att myndighetsutövning inte ska omfördelas eller vara självfinansierande på samhällsnivå, utan på enskild nivå. Avgifterna ska matchas mot utfört arbete, tillståndshavarna ska inte debiteras för ej utfört arbete.

Uppdraget innebär att lämna förslag på en avgiftsmodell där självkostnadsprincipen gäller per tillståndshavare. I uppdraget ingår att se över tillsynsavgifterna och eventuellt andra avgifter i syfte att uppnå självkostnadsprincipen. Inriktningen är att verksamheten fortsatt ska vara självfinansierad, dvs. att avgifterna ska täcka kostnaderna för alkoholhandläggningen. Inriktningen är att avgifterna ska börja gälla från 1 januari 2021 eller när kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Uppdraget genomförs av utredare i samverkan med förvaltningens alkoholhandläggare och controller från ekonomiavdelningen, kommunledningsförvaltningen.

1.2 Genomförandet

Information har samlats in genom uppgifter från verksamhets- och ekonomisystem samt underlag till tidigare beslut om avgifter. Uppgifter om stadigvarande serveringstillstånd och tillsyn samt intäkter utgår från föregående år, dvs. 2019.

Därtill har en omvärldsbevakning genomförts avseende avgiftsmodeller i jämförbara kommuner, genom att inhämta taxor enligt alkohollagen på kommunernas hemsidor. Med jämförbara kommuner avses i rapporten kommunerna i Sveriges kommuner och regioners (SKR) kommungruppsindelning större stad samt Stockholm, Göteborg och Malmö.

2 Bakgrund

2.1 Avgifter för tillståndsprövning och tillsyn

Kommunen får enligt 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725) ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning. Enligt 8 kap. 10 § alkohollagen (2010:1622) får kommunen ta ut avgift för tillståndsprövning (ansökningsavgift) och enligt 8 kap. 10 § andra stycket ta ut avgift för tillsyn enligt

9 kap. av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl (tillsynsavgift). Med prövning avses alla de typer av prövningar som kan bli aktuella.

När det gäller principer för avgiftsättningen finns inga särskilda regler i alkohollagen utan kommunallagens bestämmelser om självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot retroaktivt verkande beslut gäller vid fastställande av taxan. För att kommunen ska kunna ta ut avgifter för kontrollen krävs att kommunfullmäktige beslutar om en taxa. Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. Kommunen får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det.¹

Självkostnadsprincipen och likhetsprincipen i kommunallagen

Självkostnadsprincipen innebär att kommunen inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller. Regeln syftar på det totala avgiftsuttaget för en verksamhet, dvs. hanteringen av serveringstillstånd och tillsyn i sin helhet. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av principen. En kommun får därmed inte ta ut avgifter till sådana belopp att de tillför kommunen en vinst. Klara överuttag som inte inom rimlig tid balanseras med underskott eller på annat sätt, medför i princip återbetalningsskyldighet. Enligt rättspraxis har självkostnadsprincipen fått karaktären av en målsättningsprincip, som innebär att syftet med en verksamhet inte får vara att ge vinst. Under en längre tid får de totala avgiftsuttagen inte överstiga de totala kostnaderna för en verksamhet. Härigenom har kommunerna fått en viss handlingsfrihet när det gäller beräkningen av självkostnaden. Kommunen är inte skyldig att helt avgiftsfinansiera sina verksamheter även om det finns ett direkt lagstöd för avgiften. Vid beräkningen av självkostnaderna får utöver externa kostnader alla relevanta direkta kostnader och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med. I självkostnaden ingår också kostnader för exempelvis tolk och andra kostnader som uppstår i samband med att sökanden ska genomföra kunskapsprov enligt alkohollagen.²

Likhetsprincipen innebär att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av medlemmar är endast tillåten på objektiva grunder. Likhetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter. Det innebär att alla som söker tillstånd i en och samma kommun ska behandlas lika, de ska få samma avgift. Det finns däremot inga hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Exempelvis att kommunen tar ut en högre avgift när ett cateringföretag för första gången anmäler en lokal för godkännande,

¹ 2 kap. 4 § kommunallagen

² 2 kap. 6 § kommunallagen, Sveriges Kommuner och Regioner 2010, Folkhälsomyndigheten 2020

medan kommunen endast tar en mindre avgift om cateringföretaget anmäler samma lokal vid ett senare tillfälle.³

Beräkning av avgifterna

En vägledning med beräkningsmetoder av ansöknings- och tillsynsavgifter gavs ut i cirkulär 1995:69 av Svenska Kommunförbundet i och med tillkomsten av alkohollagen (1994:1738), som upphörde i samband med att den nya alkohollagen (2010:1622) tillträdde. Av SKRs underlag är räkneexemplen i cirkuläret fortfarande användbara som underlag för kommunens framtagande av avgifter enligt den nya alkohollagen.⁴ Av vägledningen framgår att det alkoholpolitiskt är motiverat att utöva en intensivare tillsyn över de serveringsställen som serverar mycket alkohol i förhållande till de som har en relativt blygsam omsättning av alkoholdrycker och att tillsynsavgifterna av rättviseskäl bör följa denna fördelning. Enligt vägledningen är en täckande modell att tillsynsavgiften, förutom den fasta delen också ska bestå av en rörlig del i olika avgiftsklasser beroende på omsättningen av alkoholdrycker. Vidare framgår att debitering per inspektionstillfälle kan uppfattas som direkt utmanande från de mest drabbade restaurangerna och att regeringen i förarbetena till alkohollagen avrått kommunerna från att tillämpa denna metod. Tanken med de exempel som ges i vägledningen på beloppsgränser för avgiftsdifferentiering är att peka på en rättvis beräkningsmetod för tillsynsavgifter, där den större restaurangen får betala en högre avgift än den mindre, i förhållande till omsättningen av alkoholdrycker.⁵

Av förarbetena till alkohollagen (prop. 1994/95:89 s. 107) framgår att den avgift som tas ut för tillsyn förutsätts beräknas efter schablon och inte efter antal tillsynstillfällen som kommunen finner erforderligt i varje särskilt fall, dvs. efter exakt kostnad i varje fall. Detta hindrar inte en uppdelning på olika avgiftsklasser med hänsyn till det varierande behov av tillsyn som kan föreligga för olika typer av serveringsställen. Schabloniserade avgifter förekommer inom andra områden och har accepterats i rättspraxis. Det är de totala avgiftsintäkterna som ska balansera med kommunens kostnader, vilket dock inte tillåter orimliga skillnader i avgiftsuttaget.

Vid indexjustering bör det index väljas som bäst återspeglar kostnadsförändringar för aktuell verksamhet. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) är avsett att användas av kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser. PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris. Eftersom utvecklingen av kommunernas kostnader skiljer sig typiskt sett från den allmänna prisutvecklingen, bedömer SKR att PKV är mer lämpligt som grund för indexjustering av avgifter i kommunala taxor, än

³ 2 kap. 3 § kommunallagen, Sveriges Kommuner och Regioner 2010

⁴ Sveriges Kommuner och Regioner 2010

⁵ Svenska kommunförbundet cirkulär 1995:69

konsumentprisindex som mäter den genomsnittliga prisutvecklingen för hela den privata inhemska konsumtionen i Sverige.⁶

2.2 Tillsyn enligt alkohollagen

Alkohollagen är en skyddslagstiftning som tillkommit för att värna om människors hälsa och för att förhindra olägenheter i samband med alkoholserving.⁷ En utgångspunkt i den svenska alkoholpolitiken är att skyddet för människors hälsa bör gå före företagsekonomiska och näringspolitiska intressen. Serveringsbestämmelserna i 3 kap. 5 § alkohollagen bygger på det allmänna kravet att försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras.⁸ En viktig förutsättning för den restriktiva alkoholpolitiken och skyddet för folkhälsan är att samhället har en effektiv kontroll av att lagar och regler följs. När det gäller hanteringen av alkohol har flera myndigheter tillsyns- och kontrolluppgifter. För att upprätthålla skyddet för folkhälsan är det av stor vikt att tillsynen bedrivs så effektivt och aktivt som möjligt, både ur tillsynsmyndigheternas och ur tillsynsobjektens perspektiv.⁹

Kommunen och Polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat samt tillsyn över detaljhandeln med folköl. Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska lämnas in till länsstyrelsen.¹⁰ Uppdraget att utöva tillsyn avser såväl stadigvarande som tillfälliga serveringstillstånd och både tillstånd för servering i slutna sällskap som servering till allmänheten. Av 9 kap. 3 § alkohollagen framgår att för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring i 7 kap. finns det särskilda regler i marknadsföringslagen (2008:486). Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna gentemot den som har serveringstillstånd får, i fråga om marknadsföring på serveringsstället, utövas även av kommunen. Kommuner bör beskriva vad den som har serveringstillstånd kan räkna med i fråga om tillsyn från kommunen. I kommunens riktlinjer för alkoholserving kan kommunen bland annat beskriva hur tillsynen går till, hur ofta och vid vilka tidpunkter tillsynen sker, vilka olika anledningar som finns till att utföra tillsyn, om och på vilket sätt kommunen samordnar tillsyn med andra aktörer samt vad tillsynsavgifterna baseras på.¹¹

Av förarbetena till alkohollagen framgår att det för legitimiteten av systemet och för upprätthållandet av förtroendet hos allmänheten och inte minst hos tillståndshavare är helt nödvändigt att kontrollbesök verkligen äger rum. Ett minimum bör vara att den som har stadigvarande serveringstillstånd för servering av alkohol till allmänheten kan vänta sig minst ett kontrollbesök per år. För utpräglade nöjesinrättningar och andra

⁶ Sveriges Kommuner och Regioner

⁷ Folkhälsomyndigheten (2014)

⁸ Folkhälsomyndigheten (2020)

⁹ Prop. 2009-10:125 s. 61

¹⁰ 9 kap. 2 § alkohollagen

¹¹ Folkhälsomyndigheten (2020)

serveringsställen med sena serveringstider och ungdom som gäster är det motiverat att tillståndsmyndigheten gör flera kontrollbesök under året.¹²

3 Tillståndsprovning och tillsyn enligt alkohollagen i Växjö kommun

I avsnittet redogörs för befintlig avgiftsmodell och taxa enligt alkohollagen, tillsynsarbetet, omfattning av stadigvarande serveringstillstånd och yttre tillsyn år 2019 samt för kostnader och intäkter för tillståndsprovning och tillsyn.

3.1 Befintlig avgiftsmodell och taxa för tillståndsprovning och tillsyn

I hanteringen av serveringstillstånd ingår tillståndsprovning, tillsyn och hanteringar av inkomna anmälningar om olika typer av serveringsverksamhet enligt alkohollagen och hantering av anmälningar om försäljning av alkoholdrycker. Befintlig avgiftsmodell består av fasta avgifter för ansökan om serveringstillstånd och tillsynsavgifter som är uppdelade i fast och rörlig avgift. Befintliga avgifter (bilaga 1) baseras på kommunens totala kostnader för handläggning av serveringstillstånd och tillsyn. Inriktningen är att verksamheten ska vara avgiftsfinansierad, dvs. att verksamheten inte ska belasta den skattefinansierade verksamheten i kommunen. En större justering av tillsynsavgifterna skedde år 2015 för att bättre motsvara den kostnad som kommunen har för varje ärendetyp, i syfte att uppnå kostnadstäckning för verksamheten. De fasta avgifterna för ansökan om serveringstillstånd avser motsvara den arbetsinsats som kommunen har för respektive tillståndsprovning. För tillfälliga serveringstillstånd ingår tillsynsavgift i ansökningsavgiften. För stadigvarande serveringstillstånd uppgår den fasta ordinarie tillsynsavgiften till 1 500 kronor per år. Tilläggsavgift tillkommer för tillståndshavare som har alkoholservering till allmänheten efter klockan 01.00, vilket antas vara en tillkommande riskfaktor. För tillståndshavare med serveringstid till senast klockan 02:00 tillkommer 1 000 kronor i tilläggsavgift, medan tillståndshavare med serveringstid efter klockan 02:00 debiteras 2 000 kronor i tilläggsavgift. Den rörliga avgiften baseras på omsättningen av alkoholdrycker räknat i kronor per år, som tillståndshavare redovisar i restaurangrapport som årligen skickas till Folkhälsomyndigheten. Avgiftsmodellen för tillsyn har tillämpats i Växjö kommun sedan år 1996. Modellen utgår från ett antagande om att en hög omsättning av alkoholdrycksförsäljning innebär en riskfylld verksamhet, vilket medför en högre tillsynsfrekvens för att säkerställa efterlevnaden av alkohollagens skyddsintressen. Den lägsta rörliga tillsynsavgiften är 600 kronor medan den högsta rörliga avgiften uppgår till 30 000 kronor.

3.2 Tillsyn

Nämnden för arbete och välfärd beslutar om tillsynsplan enligt alkohollagen. Av tillsynsplanen framgår på vilket sätt och hur ofta tillsyn ska genomföras på olika typer av

¹² SOU 2009:22, s. 216

verksamheter. Kommunens uppgift är att i första hand vägleda tillståndshavarna och kontrollera att reglerna följs. Särskilt fokus ska ligga på att förhindra uppkomst av skador och vara ett skydd för ungdomen. Målsättningen för tillsynsarbetet i nuvarande tillsynsplan är att etablera ett gott samarbete mellan tillståndshavare och kommunen. Kommunens företrädare ska vara tydliga i sin myndighetsutövning och i möjligaste mån visa hänsyn för tillståndshavarens roll som näringsidkare, i det inbegrips att kommunen ska lämna tillståndshavare råd och stöd. Tillsynen består av förebyggande tillsyn, inre tillsyn och yttre tillsyn.

Förebyggande tillsyn sker genom utbildningsinsatser, informationsmöten med krögare och nätverksmöten mellan myndigheter och krögare.

I det inre tillsynsarbetet sker kontroll av uppgifter om serveringsställets företrädare hos olika myndigheter och i bevakningssystem, främst i frågor av ekonomisk art men även om tillståndshavarens vandel. Till den inre tillsynen räknas också granskning av restaurangrapporter och en fortlöpande bevakning av information om serveringsställen i olika medier, till exempel reklam om evenemang på serveringsställen, sidor för försäljning av restaurangverksamheter m.m. Tillsyn kan inledas efter anmälan från tillståndshavare, allmänheten eller annan myndighet. Särskilt fokus läggs vid kontroll av den personliga lämpligheten hos tillståndshavaren och personer med betydande inflytande över verksamheten samt vid ekonomiska förhållanden. Inre tillsyn används som ett verktyg för att få utökade signaler och information om tillståndshavare som inte uppfyller kravet för ekonomisk lämplighet. Inre tillsyn är prioriterad och ska bedrivas i samarbete med relevanta myndigheter. Inre tillsyn sker enligt tillsynsplan.

Yttre tillsyn sker genom kontrollbesök på serveringsstället. Vid yttre tillsyn kontrolleras hur verksamheten bedrivs med fokus på ordning, nykterhet, att serveringen inte sker till underårig och/eller märkbart påverkade personer, att matkravet i alkohollagen är uppfyllt, att serveringsansvarig person finns på plats, att försäljningen sker i enlighet med meddelat serveringstillstånd samt att övriga delar av alkohollagen följs. Ambitionen är att yttre tillsynsbesök ska vara samordnade med andra myndigheter för att tillsammans förhindra ekonomisk brottslighet. Yttre tillsyn sker enligt tillsynsplan. Därtill kan påkallad tillsyn ske, exempelvis om det tidigare funnits brister hos serveringsstället eller om det framförts klagomål. Tillsynsobjekt för yttre tillsyn prioriteras i nuvarande tillsynsplan enligt en prioriteringsordning fördelat på *mycket hög prioritet*, *hög prioritet* samt *låg prioritet*. Tillsyn avseende detaljhandel och servering av folköl sker enligt tillsynsplan.¹³

3.3 Omfattning av stadigvarande serveringstillstånd och yttre tillsyn

Antal stadigvarande serveringstillstånd i Växjö kommun uppgick år 2019 till 86 stycken. Under året fattades totalt 198 beslut (bifall och avslag), varav 21 avsåg stadigvarande tillstånd till allmänheten, 2 avsåg stadigvarande tillstånd slutet sällskap, 69 avsåg tillfälligt

¹³ Tillsynsplan gällande kontroll av serveringstillstånd och detaljhandel/servering av folköl år 2019-2020 (dnr 2019-00035), § 23/2018 (dnr 2018-00022)

tillstånd slutet sällskap och 31 avsåg tillfälligt tillstånd till allmänheten. Övriga beslut avsåg anmälningsärenden och beslut om förändringar etc.

Under 2019 prioriterades inre tillsyn i enlighet med tillsynsplanen. 27 yttre tillsynsbesök genomfördes av stadigvarande och tillfälliga serveringstillstånd. Dessutom genomfördes tillsyn av folkölsförsäljning. Länsstyrelsen i Kronobergs län riktade i beslut den 25 mars 2020 kritik mot Växjö kommuns tillsyn enligt alkohollagen med anledning av tillsynsfrekvensen.¹⁴

3.4 Kostnader och intäkter för tillståndsprövning och tillsyn

Verksamhetens intäkter år 2019 utgjordes av intäkter för tillståndsprövning under året och tillsynsavgifter som baserades på serveringsställets omsättning under föregående år (2018). Intäkterna uppgick till 1 200 000 kronor, vilket motsvarar kostnaderna för verksamheten. Av intäkterna avsåg 783 000 kronor tillsynsavgifter för stadigvarande serveringstillstånd och 44 000 kronor tillsynsavgifter avseende detaljhandel och servering av folköl. Övriga intäkter avsåg avgifter för tillståndsprövning.

Fördelningen av intäkterna för tillsynsavgifterna år 2019 visar att:

- 45 procent av tillståndshavarna (40 serveringsställen) debiterades tillsynsavgift på mellan 600 kronor och 4 000 kronor.
- 17 procent av tillståndshavarna (15 serveringsställen) debiterades tillsynsavgift på mellan 5 000 och 9 500 kronor.
- 31 procent (28 serveringsställen) debiterades tillsynsavgift på mellan 10 000 och 17 500 kronor.
- 7 procent av tillståndshavarna (6 serveringsställen) debiterades tillsynsavgift på mellan 26 500 och 33 500 kronor i tillsynsavgift.

4 Avgiftsmodeller för tillsyn

Omvärldsbevakningen avseende taxor enligt alkohollagen visar att såväl konstruktioner som avgiftsnivåer varierar mellan kommunerna. Nivåerna på tillsynsavgifterna varierar, även bland kommuner som tillämpar samma avgiftsmodell. En fast avgift i kombination med rörlig avgift är den vanligast förekommande avgiftsmodellen för tillsynsavgifter. Avgiftsprinciperna i de granskade kommunerna framgår av bilaga 2. Nedan beskrivs kort avgiftsmodellerna.

En fast avgift innebär att det finns en uppskattad handläggningstid för ärendet. Ett exempel är en årlig tillsynsavgift som är lika stor för alla tillståndshavare. Avgift baserad

¹⁴ Länsstyrelsen Kronoberg, ärendenummer 705-5890-2019. Kritiken bestod i att antalet yttre tillsynsbesök under 2019 var för få i förhållande till antalet serveringsställen i Växjö kommun, för att nå upp till den minsta omfattning av yttre tillsyn som formuleras i förarbetena (SOU 2009:22 s. 216, Prop. 2000/01:20, s. 62). Länsstyrelsen påtalade därutöver brister i att tillsynsfrekvensen för serveringstillstånd som enligt Växjö kommuns tillsynsplan har mycket hög prioritet är låg i förhållande till förarbetenas uttalande om tillsynsfrekvens för samma typ av tillstånd

på serveringstid innebär en fast tilläggsavgift som vanligen är indelad i nivåer baserat på tillståndshavarens serveringstider. Tanken med avgiften är att alkoholservering till allmänheten efter klockan 01.00 innebär en tillkommande riskfaktor, vilket medför en högre tillsynsfrekvens och därmed en högre tillsynsavgift för verksamheter som har sen serveringstid. Avgift för utomhusservering är ytterligare exempel på fast tilläggsavgift som förekommer. Det förekommer även att en viss tillsyn ingår i den fasta avgiften för tillståndsprövning.

Avseende den rörliga tillsynsavgiften förekommer det bland kommunerna olika konstruktioner. Den avgiftsmodell som Växjö kommun idag tillämpar, dvs. rörlig tillsynsavgift baserad på omsättning av alkohol, utgör en vanlig förekommande avgiftsmodell. Tanken med modellen är att ett serveringsställe som driver en verksamhet som har hög omsättning från försäljning av alkoholdrycker antas ha en riskfylld verksamhet, vilket medför en högre tillsynsfrekvens. Samtidigt finns det verksamheter som har en hög omsättning av alkoholförsäljning men som inte utgör en riskfylld verksamhet. Exempelvis kan det vara så kallade fine dining-restauranger med hög prissättning etc. Ett alternativ på rörlig avgift som används är en rörlig avgift som beräknas efter inköpt alkoholvolym till serveringsstället. Modellen kan användas för att inte missgynna serveringsställen som har en hög prisnivå men inte lika omfattande alkoholförsäljning.

En annan förekommande avgiftsmodell för tillsyn innebär avgift baserad på antal planerade tillsynsbesök. Det innebär en uppskattad handläggningstid indelad i nivåer där avgiften speglar den genomsnittliga kostnaden i respektive nivå. Varje nivå innebär specificerat antal tillsynsbesök baserat på bedömning av riskfaktorer. Modellen kan även kombineras med att extra tillsyn som genomförs utöver den planerade, eller i samband med uppföljande kontrollbesök, debiteras enligt timtaxa.

Rörlig avgift i form av tidtaxa innebär att tillståndshavaren betalar en avgift som direkt motsvarar den tid som krävs för tillsyn och handläggning av ärendet. En tidtaxa består oftast av ett eller flera timpris. En timtaxa fastställs som i regel baseras på direkta lönekostnader med pålägg för att täcka andel av de kostnader som indirekt är förenade med verksamheten samt eventuella övriga kostnader föranledda av uppdraget, i den mån dessa inte debiteras särskilt. Avgiftsmodellen innebär att timtaxan multipliceras med det totala antalet timmar som myndigheten har lagt ned i ärendet. Bland granskade kommuner har två kommuner en fastställd timtaxa som taxan baseras på. I Norrköping är grunden för all debitering en fastställd timtaxa på 1191 kronor per hel timme handläggningstid. Vid tillämpningen av taxan i Eskilstuna gäller 988 kronor per timme handläggningstid.

Vidare visar granskningen även att avgiftsnivåerna för tillståndsprövning varierar. Exempelvis varierar avgifterna för en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd från 8 500 kronor i Göteborg till 10 000 kronor i Malmö, 11 000 kronor i Jönköping, 12 000 kronor i Stockholm, 12 844 i Eskilstuna och 13 500 kronor i Borås. Avgifterna för en ändring av befintligt stadigvarande tillstånd uppgår till 5 928 kronor (6 h handläggningstid) i Eskilstuna, som har en avgiftstillämpning som baseras på timavgift och handläggningstid. Kostnaden för tillfällig ändring av befintligt tillstånd uppgår i kommunen till 1 976

kronor (motsvarande 2 h handläggningstid). Avgifterna för ett tillfälligt tillstånd för slutna sällskap uppgår i Malmö till 1 200 kronor för upp till tre dagar respektive 1 800 kronor för mer än tre dagar. Motsvarande avgift i Stockholm uppgår till 1 100 kronor (inkl. tillsynsavgift 500 kronor) och i Eskilstuna är avgiften 1 482 kronor för en dag och därutöver 250 kronor för varje ytterligare dag. Även avgifterna för kunskapsprov varierar stort mellan kommunerna. Exempelvis är avgiften 600 kronor per provtillfälle i Jönköping, medan den i Göteborg uppgår till 1 300 kronor per provtillfälle. I Stockholm ingår kunskapsprovet i ansökningskostnaden för serveringstillståndet och i Eskilstuna är avgiften per genomfört kunskapsprov 1 976 kronor (2 h handläggningstid).

Taxa för prövning och tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter

Likt avgifter för prövning och tillsyn enligt alkohollagen utgår avgifter för prövning och tillsyn enligt tobak och liknande produkter (2018:2088), som miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för. I Växjö kommun tillämpas timtaxa för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt lagen. Taxan utgörs av timtaxa på 959 kronor per hel timme nerlagd handläggningstid. Fast avgift tas ut genom att handläggningstid multipliceras med timtaxan. Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd och anmälan tas ut som timavgift för faktiskt nerlagd tid. För detalj- och partihandel med tobaksvaror betalas fast årlig avgift på en timme. Avgiften omfattar återkommande inre tillsyn i form av vandelsprövning. Avgifter för övrig tillsyn debiteras i form av timavgift genom att den faktiskt nerlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.¹⁵

4.1 Konsekvensanalys avgiftsmodell för tillsyn

De olika avgiftsmodellerna har olika för- och nackdelar. Baserat på den fakta som har insamlats i omvärldsbevakningen ges nedan en analys av modellernas fördelar respektive nackdelar.

Fast avgift kan vara lämplig att använda när arbetsuppgifterna är rutinartade. Avgiften baseras då på kostnaden som en genomsnittligt beräknad kostnad. En fast avgift är enkel att administrera och följa upp och bidrar därmed till en kostnadseffektiv administration. En fast avgift kan ge en god kostnadskontroll. Vidare kan en fast avgift där alla tillståndshavare får betala lika mycket upplevas som rättvis. Samtidigt kan en fast avgift innebära att sambandet mellan avgiften och kommunens kostnader för tillsynen kan vara svagt. En fast avgift kan innebära att en tillståndshavare som orsakar mindre kostnader för kommunen på så sätt subventionerar tillståndshavare som orsakar större kostnader för kommunen. Avgifter som inte är differentierade utifrån vad den enskilde tillståndshavaren har orsakat i kostnader kan därför medföra stora skillnader mellan de kostnader som en viss tillståndshavare orsakar och vad tillståndshavaren får betala i tillsynsavgifter. Rörliga avgifter innebär därmed en tydligare koppling till den arbetsinsats som kommunen har för den enskilde tillståndshavaren. Det kan vara motiverat att differentiera priserna med hänsyn till kostnadsskillnaderna, för att inte tillståndshavare

¹⁵ Dnr KS/2019-00256

som orsakar mindre kostnader för kommunen ska subventionerna för tillståndshavare som orsakar större kostnader.

En rörlig tillsynsavgift i form av en timtaxa kan medföra att det blir svårare för tillståndshavare att i förväg uppskatta kostnaderna för tillsyn. Rörlig avgift kan medföra en sämre kostnadskontroll. Med en tillsynsavgift i form av timtaxa kan det finnas en risk att tillståndshavare ifrågasätter tillsynsavgiftens storlek när tidsåtgången redovisas, vilket kan medföra att det kan upplevas som svårt att ta betalt för faktiskt nerlagt arbete, vilket i sin tur kan leda till en lägre grad av kostnadstäckning. Ett inre tillsynsärende som blir omfattande i antal handläggningstimmar kan exempelvis i extrema fall innebära att tillståndshavaren får ekonomiska konsekvenser på grund av tillsynen, även i de fall där resultatet av tillsynen är till fördel för tillståndshavaren. Det kan i sin tur leda till att tillståndshavaren kan bedömas som olämplig att bedriva serveringsverksamhet. För att motverka att tillsynsavgiften blir alltför hög kan ett tak för tillsynsavgiften fastställas, dvs. en maxtaxa. En maxtaxa kan dock medföra att tillsynsavgiften inte motsvarar de faktiska kostnader som kommunen har, vilket riskerar att medföra konsekvenser för verksamhetens avgiftsfinansiering. Vidare finns en risk för att en rörlig tillsynsavgift som baseras på genomförd tillsyn medför att ett yttre tillsynsbesök kan komma att bli föremål för diskussion eftersom handläggarnas besök medför en kostnad för tillståndshavaren. Det finns en risk för att tillståndshavare har större anledning att ifrågasätta kommunens anmärkningar, eftersom det i sin tur kan leda till en ökad tillsynsfrekvens och på så sätt medföra högre kostnad för den enskilde tillståndshavaren. Det finns därmed en risk för att dialogen försämras när anmärkningar vid tillsyn även får ekonomiska konsekvenser för tillståndshavare, vilket kan vara kontraproduktivt mot målsättningen om en god dialog som i förlängningen kan leda till större efterlevnad av alkohollagstiftningen. På motsvarande sätt kan möjligen en rörlig ersättning i form av timtaxa skapa incitament för tillståndshavare att hålla nere sina kostnader för tillsyn genom följsamhet till och efterlevnad av alkohollagen.

En taxa som enbart utgår från rörlig avgift i form av timtaxa medför svårigheter att debitera för kostnader som inte direkt kan hänföras till en tillståndshavare. Det kan exempelvis handla om rådgivning eller förebyggande tillsyn. Likaså kan det medföra svårigheter om exempelvis tips från allmänheten leder till att en tillsyn inleds, i de fall där det visar sig vara obefogat. En timtaxa för tillsynsavgiften kan medföra administrativa merkostnader jämfört med fasta avgifter, med anledning av att differentierade tillsynsavgifter medför en manuell hantering av varje serveringsställe i verksamhetssystemet samt för att få en debiteringslista. För att inte riskera att skapa administrativa merkostnader bör administrationen hållas på en rimlig nivå. Samtidigt medför en rörlig avgift i form av tidtaxa att tillståndshavare debiteras en tillsynsavgift som direkt motsvarar den arbetstid som krävs för tillsyn och handläggning av respektive serveringstillstånd, vilket kan uppfattas som rättvist. Det kan även medföra en ökad transparens mot tillståndshavarna.

En fördel med en rörlig avgift baserad på tidtaxa är att avgiftsmodellen utgör samma princip för tillsynsavgift som Växjö kommun tillämpar för tillsyn enligt lagen om tobak och

liknande produkter i Växjö kommun. Det skulle innebära att Växjö kommun i större utsträckning använder samma princip oberoende av typ av tillstånd och tillsyn.

5 Resultat av beräknad handläggningstid och handläggningskostnad per timme

Uppdraget syftar till att avgifterna ska matchas mot utfört arbete och vara självfinansierande på enskild nivå. I syfte att uppnå detta har dels en beräknad tidsgång för tillståndsprövning och tillsyn genomförts, dels en beräkning av handläggningskostnad per timme räknats fram som ligger till grund för de föreslagna avgifterna. Resultatet av dessa beräkningar presenteras nedan.

5.1 Beräknad handläggningskostnad per timme

Växjö kommun har ingått samarbetsavtal med Alvesta, Lessebo, Uppvidinge och Tingsryds kommuner om kommungemensam alkoholhandläggning. Samarbetsavtalen innebär att alkoholhandläggning för respektive kommun sköts av alkoholhandläggare placerade och anställda i Växjö kommun. Kostnader för avtalskommunerna regleras i avtal.¹⁶ Beräkningarna som ligger till grund för de föreslagna avgifterna avser enbart intäkter och kostnader som Växjö kommun har för verksamheten.

Beräkningen av handläggningskostnad per timme har utgått från budgeterade verksamhetskostnader för år 2020 (Växjö kommuns andel av kostnaderna enligt gällande avtal med samarbetskommuner) och personalkostnader (1,5 tjänst för Växjös del). Vid beräkning har SKRs underlag för att beräkna handläggningskostnad per timme använts. Beräkningen baseras på genomsnittlig årsarbetstid och handläggningstid per handläggare, genomsnittlig årslön per handläggare inkl. PO-tillägg och gemensamma kostnader per handläggare (OH-kostnader), vilket ger en totalt kostnad per handläggare och en handläggningskostnad per timme.

Kostnaden per handläggningstimme har beräknats till 800 kronor, vilket framgår av tabellen nedan.

Resultat handläggningskostnad per timme	
<i>Genomsnittlig lönekostnad per år och handläggare inkl. PO-tillägg</i>	634 333 kronor
<i>Gemensamma kostnader per handläggare (OH)</i>	197 200 kronor
Summa kostnader per handläggare	831 533 kronor
Uträkning av genomsnittlig årsarbetstid och handläggningstid:	
Genomsnittlig handläggningstid per handläggare:	1 039 timmar
Handläggningskostnad per timme	800 kronor

¹⁶ dnr NAV 2013-00168 och 2019-00088

5.2 Beräknad handläggningstid

En beräknad handläggningstid för tillståndsprovning och tillsyn har genomförts av förvaltningens alkoholhandläggare, genom att en uppskattad tidsåtgång för de olika arbetsmoment som ingår i handläggningen för respektive ärendetyp har gjorts. Vissa ansökningar kan ta kortare tid än vad som anges i tabellerna nedan, medan andra kan ta mer tid varför en viss generalisering har varit nödvändig. Beräknad tidsåtgång är en uppskattad genomsnittlig effektiv handläggningstid per ärendeslag, den utgör därmed inte grund för den totala beräknade handläggningstiden.

Under uppdragets gång har en ambition att minska tidsåtgången i antal handläggningstimmar tillkommit. Handläggningstiderna har därav minskats med 25 procent för samtliga ärendetyper. I tabellerna nedan redovisas tidsåtgång för handläggningen för respektive ärendetyp.

Ansökan

Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	1,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	1
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1,5
Utredningsbesök	1
Granskning av finansiering samt bedömning enligt alkohollagen	2
Sammanställning av utredning	3,5
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	1
Totalt	12

För möjligheten att kunna sätta tidsåtgången i perspektiv till de olika arbetsuppgifter som utförs ges nedan en utförligare beskrivning av utredningsprocessen för en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd. Beräknad tidsåtgång för genomsnittlig effektiv handläggningstid av ansökan om stadigvarande serveringstillstånd inkluderar även tid för rådgivning innan och under ansökningsprocessen.

I utredningsarbetet för ansökan om stadigvarande serveringstillstånd ingår att kontrollera att ansökan är komplett, vilket bland annat innebär att kontrollera menyn över mat och dryck, ritning med markerad serveringsyta och dispositionsrätt/hyresavtal, avtal med samarbetspartners, registreringsbevis från Bolagsverket, verksamhetsbeskrivning och finansieringsplan med samtliga underlag, aktiebok/bolagsstämmoprotokoll, registrering av livsmedelanläggning, tillståndsbevis enligt ordningslagen (om ansökan avser uteservering), anmälan om serveringsansvarig personal. Saknas några av de handlingar som behövs begärs kompletteringar. När samtliga handlingar har kompletterats fortsätter utredningsarbetet genom att bland annat personer med betydande inflytande kontrolleras, liksom en kontroll mot riktlinjerna för serveringstillstånd görs (serveringstid, krav på att serveringsansvarig personal har genomgått utbildningen Ansvarsfull alkoholservering vid förlängd serveringstid till kl. 03.00 m.m.). I remissförfarandet ingår att skicka remiss till Polismyndigheten, Räddningstjänsten, Skatteverket, Kronofogden och Miljö- och hälsoskyddskontoret. Information hämtas från Kreditupplysningssystem och kontroll görs i Folkhälsomyndighetens alkoholregister om sökande har eller har haft

serveringstillstånd i andra kommuner. När remissvaren inkommer granskas svaren och bedömning görs om uppgiften ska kommuniceras med sökanden. Vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd genomförs ett utredningsbesök på serveringsstället. Då kontrolleras att kök uppfyller kraven enligt alkohollagen, att serveringsytan stämmer med ritningen och är överblickbar samt ytterligare kompletterande frågor till sökande ställs. I utredningsarbetet görs en bedömning om krav enligt alkohollagen uppfylls, bland annat om personlig lämplighet, ekonomisk lämplighet, kunskapsprov samt krav på överblickbarhet och tydlig avgränsning, krav på kök och mat, brandsäkerhet. Bedömning görs även om det föreligger alkoholpolitisk olägenhet enligt alkohollagen.

Nedan följer tidsåtgången för handläggning av övriga ärendetyper, där tidsåtgången redovisas på motsvarande sätt. En utförligare beskrivning av ärendeprocessen ges dock inte för dessa ärendetyper.

Ansökan om permanent ändring av stadigvarande serveringstillstånd, ansökan om catering vid befintligt stadigvarande serveringstillstånd, ansökan om stadigvarande pausservering om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen och ansökan om stadigvarande serveringstillstånd i gemensamt serveringsutrymme	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Bedömning enligt alkohollagen, utredningsbesök, granskning av finansiering etc.	1,5
Sammanställning av utredning	1,5
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	0,5
Totalt	6

Ansökan om tillfällig ändring av stadigvarande serveringstillstånd	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om komplettering	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	0,5
Sammanställning av utredning	0,5
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	0,5
Totalt	2,5

Ansökan om stadigvarande pausservering och ansökan om provsmakning (tillverkare) enligt 8 kap 7 § alkohollagen	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	2
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	1
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1,5
Utredningsbesök	1
Granskning av finansiering samt bedömning enligt alkohollagen	1,5
Sammanställning av utredning	2,5
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	1
Totalt	11

Ansökan om tillfällig pausservering, 1-4 dagar, ansökan om provsmakning (tillverkare) enligt 8 kap 7 § alkohollagen och ansökan om provsmakning (partihandlare) enligt 8 kap 6 § alkohollagen	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Bedömning enligt alkohollagen	0,5
Sammanställning av utredning	1,5
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	0,5
Totalt	5

Ansökan om tillfällig pausservering, 5 dagar eller fler i följd, max 3 månader under ett kalenderår	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Bedömning enligt alkohollagen	1
Sammanställning av utredning	2
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	0,5
Totalt	6

Ansökan om tillfälligt tillstånd allmänheten, 1-4 dagar	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Bedömning enligt alkohollagen	0,5
Sammanställning av utredning	1,5
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	0,5
Totalt	5

Ansökan om tillfälligt tillstånd allmänheten, 5 dagar eller fler i följd, max 3 månader under ett kalenderår	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Bedömning enligt alkohollagen	1
Sammanställning av utredning	2
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	0,5
Totalt	6

Ansökan om tillfälligt tillstånd slutet sällskap	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan samt begäran om kompletteringar	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	0,5
Bedömning enligt alkohollagen samt sammanställning av utredning	0,5
Efterbearbetning (avsluta ärende, skriva tillståndsbevis, arkivera akt)	0,5
Totalt	3

Anmälan

Anmälan enligt 9 kap 11 § alkohollagen om ändrade ägarförhållanden med 50 % eller mer eller anmälan om ändrade bolagsförhållanden (förändringar i styrelsen)	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga in ändringar i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan (inkl. finansiering) samt begäran om kompletteringar	1
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	1
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Bedömning enligt alkohollagen	0,5
Sammanställning av utredning	1,5
Efterbearbetning	0,5
Totalt	6

Anmälan enligt 9 kap 11 § alkohollagen om ändrade ägarförhållanden med mindre än 50 % eller vid anmälan om byte av driftsansvarig	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga in ändringar i verksamhetssystem	0,5
Genomgång och granskning av ansökan (inkl. finansiering) samt begäran om kompletteringar	1
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Bedömning enligt alkohollagen	0,5
Sammanställning av utredning	1
Efterbearbetning	0,5
Totalt	5

Anmälan om provsmakning enligt 8 kap 6 § alkohollagen (på serveringsställe) eller enligt 8 kap 7 § alkohollagen (hos tillverkare)	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga in ändringar i verksamhetssystem	0,25
Bedömning enligt alkohollagen	0,25
Efterbearbetning	0,25
Totalt	0,75

Anmälan om kryddning av snaps i den egna verksamheten enligt 8 kap 3 § alkohollagen	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga in ändringar i verksamhetssystem	0,25
Bedömning enligt alkohollagen	0,25
Efterbearbetning	0,25
Totalt	0,75

Anmälan om lokal för catering enligt 8 kap 4 § alkohollagen	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga in ändringar i verksamhetssystem	0,25
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	0,25
Bedömning enligt alkohollagen	0,25
Efterbearbetning	0,25
Totalt	1

Anmälan om försäljning eller servering av folköl enligt 5 kap 5 § resp. 8 kap 8 § alkohollagen	Tidsåtgång (tim)
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	0,5
Bedömning enligt alkohollagen (kontrollera egentillsynprogram, matutbud, registrerad livsmedelsanläggning)	0,5

Efterbearbetning	0,5
Totalt	1,5

Tillsyn

Yttre tillsyn avseende folkölsförsäljning/-servering	Tidsåtgång (tim)
Planering/tid för förberedelser	0,25
Tid för resor till och från serveringsstället	0,5
Tillsynsbesök på serveringsstället samt dokumentation på plats	0,5
Efterarbete	0,25
Totalt	1,5

Inre tillsyn enligt tillsynsplan	Tidsåtgång (tim)
Registrering i verksamhetssystem	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	0,5
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Granskning (företagsupplysning, årsredovisningar, restaurangrapporter, statistik, marknadsföring etc.)	1,5
Sammanställning av granskning och efterbearbetning	1
Totalt	4,5

Tillsynsärende på förekommande anledning	Tidsåtgång (tim)
Registrering i verksamhetssystem	0,5
Fastställ personer med betydande inflytande i verksamheten	1
Remissförfarande (skicka remisser och granska remissvar, kommunicera)	1
Granskning (företagsupplysning, årsredovisningar, restaurangrapporter, statistik, marknadsföring etc.)	2
Kommunicering/"meddelande om inre tillsyn"	1,5
Sammanställning av granskning (avskrivning eller beslut om sanktion)	2,5
Efterbearbetning	0,5
Totalt	9

Yttre tillsyn enligt tillsynsplan	Tidsåtgång (tim)
Planering/tid för förberedelser	0,5
Tid för resor till och från serveringsstället	0,5
Tillsynsbesök på serveringsstället samt dokumentation på plats	0,5
Efterarbete (protokoll)	0,5
Totalt	2

6 Analys och slutsatser

Befintlig taxa utgår från de totala kostnaderna för verksamheten. Närmare 70 procent av intäkterna år 2019 utgörs av tillsynsavgifter. En förändring av tillsynsavgifterna som innebär mindre intäkter i form av tillsynsavgifter, bör kompenseras av att intäkterna för tillståndsprövning motsvarar kostnaden för handläggning av respektive ärendetyp, med anledning av det ekonomiska målet för verksamheten om full kostnadstäckning. För att avgifterna ska kunna fastställas till en nivå där de motsvarar kostnaderna för handläggningen har en handläggningskostnad per timme beräknats. I en ny avgiftsmodell bör avgifterna baseras på kostnaden per handläggningstimme. Den beräknade kostnaden

per timme (800 kronor/h) är lägre i jämförelse med såväl timtaxa bland jämförelsekommunerna, som timtaxan för tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter i Växjö kommun. Växjö kommuns samarbetsavtal med kommuner i länet påverkar timtaxan på så sätt att kostnader för verksamheten fördelas på fler kommuner vilket innebär lägre kostnader för Växjö kommun, och därmed en lägre timtaxa.

Under uppdragets gång har en ambition att minska tidsåtgången i antal handläggningstimmar för samtliga ärendetyper tillkommit. Det bedöms vara möjligt att genomgående minska tidsåtgången i antal handläggningstimmar genom att genomföra effektiviseringar/utvecklingsarbete i verksamheten. Samtidigt påpekas en risk att färre handläggningstimmar kan komma att påverka kvaliteten i handläggningen.

För att kostnaden per handläggningstimme ska följa kommunens kostnadsutveckling bör kostnaden per timme årligen ses över och fastställas. Kommunfullmäktige beslutar om taxa, vilket innebär att kommunfullmäktige årligen behöver besluta om avgiften, på samma sätt som kommunfullmäktige årligen beslutar om exempelvis vård- och omsorgsavgifter och avgifter för barnomsorg. Alternativt kan en indexuppräknings göras enligt SKRs prisindex för kommunal verksamhet (PKV), förutsatt att kommunfullmäktige har beslutat om indexuppräknings.

Tillståndsprovning/ansökningsavgifter

Befintliga ansöknings- och anmälningsavgifter reviderades senast år 2015 och i nuvarande taxa saknas indexuppräknings. Baserat på handläggningens kostnaden per timme och tidsåtgång för handläggning motsvarar avgifterna i befintlig taxa inte kostnader för handläggningen, och därmed de kostnader som kommunen har för tillståndsprovning. För att avgifterna ska motsvara kostnaden för den arbetsinsats som kommunen har för respektive ärendetyp bör avgifterna justeras. Föreslagna avgifter har, med två undantag, beräknats genom att handläggningstid för respektive ärendeslag multipliceras med kostnad per handläggningstimme. Avsteg från principen har gjorts för ansökan om tillfällig ändring av stadigvarande tillstånd med anledning av att gynna tillfälliga arrangemang, samt för föreningar. Enligt nuvarande taxa debiteras mindre aktörer såsom bygdegårdar/föreningar (slutna sällskap) en lägre avgift, vilket har motiverats av att föreningarna inte är vinstdrivande och därav inte har debiterats på samma sätt som vinstdrivande näringsidkare. Samma inriktning har funnits med i förslag till nya provnings- och tillsynsavgifter. Anmälan om serveringsansvarig personal föreslås fortsatt vara avgiftsfri, då handläggningstiden kan anses ingå i den fasta årliga tillsynsavgiften.

Tillsynsavgift

Tillsynsavgiften bör bestå av en fast årlig avgift kombinerad med en rörlig avgift. Förändringar avseende såväl den fasta avgiften som den rörliga avgiften föreslås. I den fasta årliga avgiften föreslås inre tillsyn enligt tillsynsplan (dvs. inte inre tillsyn på förekommande anledning) ingå samt förebyggande tillsyn och rådgivning.

I tillsynsarbetet kan det vara variationer i tillsynsbehovet utifrån verksamhetens inriktning och typ av serveringsställe, vilket motiverar en differentierad tillsynsavgift. För att likställighetsprincipen i kommunallagen ska uppnås krävs att ett systematiskt sätt utarbetas. Utifrån direktiven i uppdraget identifieras två alternativ på avgiftsmodeller för tillsyn, som båda baseras på kostnad per handläggningstimme. Båda avgiftsprinciperna ger ett tydligare samband mellan hur avgiften beräknas och kommunens arbetsinsats.

Den ena avgiftsmodellen som identifieras innebär att avgifterna fastställs enligt följande: *Fast årlig avgift + rörlig avgift baserad på planerad tillsynsfrekvens + tilläggsavgift för extra tillsyn i form av timdebitering*. Avgiftsmodellen innebär att den rörliga avgiften baseras på planerad tillsynsfrekvens. Tillsynsfrekvensen som baseras på bedömt tillsynsbehov på respektive serveringsställe utifrån olika riskfaktorer fastställs i nämndens tillsynsplan. Avgiftsmodellen innebär en genomsnittlig kostnad för respektive tillsynsfrekvens, som räknas fram genom att den handläggningstid som beräknats för planerad tillsynsfrekvens multipliceras med timtaxan. Modellen innebär en taxa som tillämpas så att serveringsställen med en låg planerad tillsynsfrekvens inte inspekteras lika ofta och därmed får en lägre tillsynsavgift, i förhållande till serveringsställen med en planerad högre tillsynsfrekvens som utifrån olika riskfaktorer tillsynas mer frekvent och därav debiteras en högre tillsynsavgift. Avgiftsmodellen motsvarar därmed grundtanken i nuvarande modell, dvs. att riskfylld verksamhet utifrån olika riskfaktorer medför en högre tillsynsfrekvens. För extra tillsyn som kan tillkomma på förekommen anledning som medför tillsyn utöver den planerade (enligt tillsynsplan) tillkommer avgift i form av timdebitering. Den andra avgiftsmodellen som identifieras innebär att avgifterna fastställs enligt följande: *Fast årlig avgift + rörlig avgift baserad på timdebitering*. Avgiftsmodellen innebär att den rörliga tillsynsavgiften utgörs av den faktiska utförda handläggningstiden som verksamheten har för respektive serveringsställe. Vid timdebitering multipliceras timavgiften med den aktuella handläggningstiden i det enskilda ärendet. I förslaget på avgiftsmodell har en sammanställning av dessa modeller tillämpats.

Ett yttre tillsynsbesök genomförs i regel under obekvämt arbetstid (kväll/natt) och på grund av arbetsmiljön för alkoholhandläggare närvarar vanligtvis två handläggare vid tillsynsbesöken. Nämndens inriktning är att yttre tillsynsbesök ska vara samordnade med andra myndigheter. En samordnad tillsyn tillsammans med personal från annan myndighet medför att enbart en alkoholhandläggare behöver närvara vid tillsynsbesöket. Baserat på den inriktningen ingår i föreslagna avgifter enbart handläggningstid för en handläggare vid yttre tillsyn enligt tillsynsplan. Erfarenheter från verksamheten gör dock gällande att det inte är möjligt att samordna samtliga yttre tillsynsbesök, med anledning av att andra myndigheter inte i samtliga fall har möjlighet att närvara vid yttre tillsyn enligt nämndens tillsynsplan, vilket troligen beror på den myndighetens tillsynsplan och tillsynsresurser. Det kan medföra att två handläggare närvarar vid tillsynsbesök som inte är möjliga att samordna med andra myndigheter trots samordningsambition. Vid planerad tillsyn enligt tillsynsplan påverkar det därmed inte avgiften för tillståndshavaren. Däremot kan det medföra konsekvenser för verksamhetens kostnadstäckning. Vid påkallad tillsyn utöver tillsynsplan debiteras däremot handläggningstid för två handläggare i de fall det bedöms vara nödvändigt att två handläggare närvarar vid tillsynsbesöket. När extra tillsyn

utöver den planerade inleds, bör tillståndshavaren informeras om att tillsyn inleds och anledningen till det samt informeras om att tillsynen debiteras enligt timtaxa.

6.1 Förslag på avgifter

Avgifterna baseras på en timtaxa på 800 kronor per handläggningstimme och handläggningstid för respektive ärendetyp. För tillsyn kvällstid, helger, afton och helgdagar tas en avgift ut med 1,5 gånger timtaxan.

Nämnden för arbete och välfärd ser årligen över timtaxan och föreslår vid behov av revidering kommunfullmäktige besluta om ny timtaxa.

Avgifter för tillståndsprövning

Avgifter för ansökan om serveringstillstånd	Avgift (kr)	Förändring (kr)
Stadigvarande tillstånd		
Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten, slutna sällskap, cateringverksamhet till slutet sällskap samt provsmakningstillstånd	9 600	+600
Ansökan om permanent ändring av stadigvarande serveringstillstånd avseende serveringslokal, alkoholdryck och serveringstid	4 800	+1 000
Ansökan, tillstånd för cateringverksamhet om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen samt tillstånd för stadigvarande serveringstillstånd om sökande redan har cateringstillstånd	4 800	+ 1 000
Ansökan om tillfällig ändring av stadigvarande tillstånd avseende uteservering, alkoholdryck och serveringstid samt tillfällig servering till allmänheten av den som har stadigvarande tillstånd till slutet sällskap. Ändringen avser en period på max 48 timmar. Ett tillfälle per ansökan och max tre tillfällen inom 12 månader från första tillfället ¹⁷	800	+ 300
Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd i gemensamt serveringsutrymme	4 800	+1 000
Tillfällig utökning av stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap till att omfatta servering till allmänheten	2 000	+600
Ansökan stadigvarande pausservering	8 800	+ 2 800
Ansökan stadigvarande pausservering om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen	4 800	+ 1 000
Ansökan om provsmakning (tillverkare) enligt 8 kap 7 § alkohollagen	8 800	Avgift saknas i bef. taxa
Tillfälliga tillstånd, servering till allmänheten		
Tillsyn kan komma att ske, enligt regelverk för rörlig tillsynsavgift		
Tillfälligt tillstånd för ideella föreningar 1 dag ¹⁸	500	oförändrat
Tillfälligt tillstånd 1 dag		1 dag: 3 000,
Tillfälligt tillstånd 2 – 4 dagar i följd.		2-4 dagar:

¹⁷ Avsteg från timprincipen för tillfälliga ändringar av stadigvarande tillstånd, mot bakgrund av att gynna tillfälliga arrangemang.

¹⁸ Avsteg från timprincipen för att reducera avgiften för ideella föreningar. Den tidigare inriktningen att reducera avgiften för ideella föreningar behålls.

Tillfälligt tillstånd 1 - 4 dagar i följd.	4 000	6 000
Tillfälligt tillstånd 5 dagar eller fler i följd.	4 800	-2 700
Provsmakningstillstånd för partihandlare	4 000	+1 000
Provsmakningstillstånd för tillverkare	4 000	+1 000
Serveringstillstånd i gemensamt serveringsutrymme, avgift per tillståndshavare	2 000	+600
Tillfällig pausservering 1-4 dagar. Upp till tre tillfällen/ansökan inom 12 månader från första tillfället	4 000	+3 000
Tillfällig pausservering 5 eller fler dagar i följd, max 3 månader under ett kalenderår	4 800	+1 800
Tillfällig pausservering 1-4 dagar. Upp till tre tillfällen/ansökan inom 12 månader från första tillfället, om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen	2 000	
Tillfällig pausservering 5 eller fler dagar i följd, max 3 månader under ett kalenderår, om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen	2 800	
Tillfälliga tillstånd, servering till slutet sällskap		
Tillsyn kan komma att ske, enligt regelverk för rörlig tillsynsavgift		
Tillfälligt tillstånd ¹⁹	2 400	+1 900
Tillfälligt tillstånd för ideella föreningar	500	oförändrat
Kunskapsprov - tre tillfällen		
Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten, stadigvarande serveringstillstånd i slutet sällskap vid cateringverksamhet	1 600	+100
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap	1 000	oförändrat
Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap, tillstånd för pausservering och tillstånd för provsmakning	500	oförändrat
Anmälan		
Anmälan om ändring av driftsform om minst en person med betydande inflytande finns kvar	4 800	-200
Anmälan om ändrade ägarförhållanden/styrelse med 50 procent eller mer,	4 800	-200
Anmälan om ändrade ägarförhållande/styrelse med mindre än 50 procent, byte av driftsansvarig	4 000	+1 500
Anmälan provsmakning (tillståndshavare)	600	+600
Anmälan kryddning av snaps (tillståndshavare)	600	+600
Anmälan om lokal för catering (<i>lokaler avsedda för allmänheten</i>)	800	+800
Anmälan folköl detaljhandel/servering	1 200	+ 1 200
Anmälan minibar/rumsservering	0	oförändrat
Anmälan om serveringsansvarig personal	0	oförändrat
Restaurangrapporter - påminnelser		
Påminnelseavgift för restaurangrapport inlämnad efter 1 mars dock senast 1 april	2 000	+1 500

¹⁹ Hanteringen av ansökan om tillfälligt tillstånd har förändrats med anledning av ändringar i förvaltningslagen. Det innebär att handläggningsprocessen är förändrad vilket har medfört ett utökad antal handläggningstimmar

Avgifter för tillsyn

För tillsyn av serveringsställen med stadigvarande tillstånd till allmänheten och slutna sällskap tas en tillsynsavgift ut som är uppdelad i två delar: en fast årlig avgift och en rörlig avgift.

Fast årlig avgift

Den fasta årliga avgiften föreslås uppgå till 2 000 kronor i ordinarie tillsynsavgift. Tilläggsavgift för serveringstid efter klockan 01.00 tillkommer.

I den fasta årliga avgiften ingår inre tillsyn enligt tillsynsplan (dvs. inte inre tillsyn på förekommande anledning), förebyggande tillsyn och rådgivning.

Fast årlig avgift för tillsyn av stadigvarande tillstånd	Avgift (kr)	Förändring (kr)
Ordinarie tillsynsavgift för varje serveringstillstånd (1 tillfälliga serveringstillstånd ingår tillsynsavgift i ansökningsavgiften)	2 000	+500
Tilläggsavgift för tillståndshavare med serveringstid klockan 01.00 - 02:00	1 000	oförändrat
Tilläggsavgift för tillståndshavare med serveringstid efter klockan 02:00	2 000	Oförändrat
Tillsyn för detaljhandel/servering av folköl	1 000	Oförändrat

Rörlig tillsynsavgift

Utöver den fasta årliga avgiften tillkommer rörlig tillsynsavgift. Avgiften beräknas genom att handläggningstiden för tillsyn multipliceras med timtaxan, max två timmar per tillfälle. Tillsynsfrekvens fastställs i nämndens tillsynsplan.

Tilläggsavgift tillkommer för extra tillsyn på förekommande anledning som medför extra tillsyn utöver den planerade. Avgift för extra tillkommande tillsyn beräknas genom att den faktiska tidsåtgången för handläggning (dvs. utan tak på handläggningstiden) av ärendet multipliceras med timtaxan. När extra tillsyn utöver den planerade inleds meddelas tillståndshavaren skriftligt om att extra tillsyn inleds samt att tillsynen debiteras enligt timdebitering för den faktiska handläggningstiden i ärendet. Vid påkallad tillsyn debiteras handläggningstid för två handläggare i de fall det bedöms vara nödvändigt att två handläggare närvarar vid tillsynsbesöket.

6.2 Typfallsberäkningar - exempel på förändrade tillsynsavgifter för tillståndshavare

För att visa hur förändrade tillsynsavgifter påverkar tillståndshavare ges i nedanstående tabell exempel på hur avgifterna kan komma att se ut med de föreslagna avgiftsmodellerna. Avgifterna i tabellen är enbart avsedda som exempel och ska därmed inte tas som den framtida faktiska avgiften. Exemplet är uppskattade beräkningar baserat på typ av tillstånd och en uppskattad tillsynsfrekvens. Avgifterna förändras exempelvis om tillsynsplanen fastställer en annan inriktning/tillsynsfrekvens. Avgifterna är beräknade på genomsnittlig handläggningstid för tillsyn. I räkneexemplet nedan är tillsynsfrekvensen indelad i tre nivåer; ett yttre tillsynsbesök vartannat år, ett yttre tillsynsbesök en gång om året respektive tillsynsbesök två gånger per år.

Typfallsberäkningar - exempel på förändrade tillsynsavgifter för tillståndshavare		
	Tillsynsavgift med befintlig taxa <i>fast årlig avgift + rörlig avgift baserad på omsättning alkoholdrycker</i>	Tillsynsavgift enligt föreslagen avgiftsmodell <i>fast årlig avgift + rörlig avgift</i>
Tillståndshavare A - Café <i>I exemplet: yttre tillsynsbesök vartannat år</i>	Fast avgift 1 500 Rörlig avgift 600 Tillsynsavgift 2 100 kronor	År 1: Fast årlig avgift 2 000 Tillsynsavgift: 2 000 kronor År 2: Fast årlig avgift 2 000 Rörlig avgift 2 400 Tillsynsavgift 4 400 kronor
Tillståndshavare B - Pizzeria 1 <i>I exemplet: yttre tillsynsbesök vartannat år</i>	Fast avgift 1 500 Rörlig avgift 2 500 Tillsynsavgift 4 000 kronor	År 1: Fast årlig avgift 2 000 Rörlig avgift 2 400 Tillsynsavgift 4 400 kronor År 2: Fast årlig avgift 2 000 Tillsynsavgift: 2 000 kronor
Tillståndshavare C - Pizzeria 2 i centrala Växjö <i>I exemplet: yttre tillsynsbesök vartannat år</i>	Fast avgift 1 500 Rörlig avgift 7 500 Tillsynsavgift 9 000 kronor	År 1: Fast årlig avgift 2 000 Tillsynsavgift: 2 000 kronor År 2: Fast årlig avgift 2 000 Rörlig avgift 2 400 Tillsynsavgift 4 400 kronor
Tillståndshavare D - Matrestaurang <i>I exemplet: yttre tillsynsbesök 1 ggr/år</i>	Fast avgift 1 500 Avgift sen serveringstid 1 000 Rörlig avgift 12 500 Tillsynsavgift 15 000 kronor	Fast årlig avgift 2 000 Avgift sen serveringstid 1 000 Rörlig avgift 2 400 Tillsynsavgift 5 400 kronor
Tillståndshavare E - Studentpub <i>I exemplet: yttre tillsynsbesök 2 ggr/år</i>	Fast avgift 1 500 Avgift sen serveringstid 2 000 Rörlig avgift 12 500 Tillsynsavgift 16 000 kronor	Fast årlig avgift 2 000 Avgift sen serveringstid 2 000 Rörlig avgift 4 800 Tillsynsavgift 8 800 kronor
Tillståndshavare F - Restaurang/ nattklubb <i>I exemplet: yttre tillsynsbesök 2 ggr/år</i>	Fast avgift 1 500 Avgift sen serveringstid 2 000 Rörlig avgift 30 000 Tillsynsavgift 33 500 kronor	Fast årlig avgift 2 000 Avgift sen serveringstid 2 000 Rörlig avgift 4 800 Tillsynsavgift 8 800 kronor
I tabellen har beräkningarna utgått från att tillsynen genomförs under kvällstid/helger, timtaxan i exemplen har därav beräknats med 1,5x 800 (handläggningskostnad per timme).		

Utöver avgifterna för tillsyn i ovanstående tabell kan extra tillsyn komma att tillkomma på förekommen anledning, exempelvis genom inkomna klagomål, tips från allmänhet eller information från polis etc. Dessutom kan ett yttre tillsynsbesök leda till att ett tillsynsärende inleds. Tillsyn utöver planerad tillsyn debiteras i form av timdebitering.

Typfallsexemplen visar att tillsynsavgiften blir något högre för tillståndshavare som med nuvarande avgiftsmodell har debiterats den lägsta rörliga tillsynsavgiften baserat på en låg alkoholomsättning, medan avgifterna blir lägre för övriga tillståndshavare som med befintlig modell har debiterats en högre avgift baserat på en högre alkoholomsättning. Utifrån de beräknade handläggningsstiderna för tillsyn och handläggningskostnad per

timme har nuvarande tillsynsavgifter inte motsvarat kostnaden för den arbetsinsats som kommunen har haft i tillsynsarbetet. I den föreslagna avgiftsmodellen baseras avgiften på arbetsinsatsen för tillsynen.

6.3 Ekonomiska konsekvenser

I syfte att beräkna intäkter med föreslagna avgifter har en uppskattning av intäkter för tillsynsavgifter och tillståndsprövning gjorts baserat på tidigare års uppgifter om antal ansökningar, anmälningar och tillsyn. I beräkningen ingår enbart uppskattat antal ärenden på ärendetyper som förekommer mer frekvent, dvs. mer än någon enstaka gång per år. Resultatet framgår av tabellen nedan.

Uppskattade intäkter med föreslagna avgifter		
<i>Beräknat på ärendeslag som uppskattas förekomma mer frekvent</i>		
	Uppskattat antal	Intäkter med föreslagna avgifter (kr)
Tillståndsprövning		
Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd	12	115 200
Ansökan om permanent ändring av stadigvarande serveringstillstånd, ansökan om catering vid befintligt stadigvarande serveringstillstånd, ansökan om stadigvarande pausservering om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen eller/och ansökan om stadigvarande serveringstillstånd i gemensamt serveringsutrymme	6	28 800
Ansökan om tillfällig ändring av stadigvarande serveringstillstånd	5	4 000
Ansökan om tillfälligt tillstånd 1 dag, ideella föreningar	60	30 000
Ansökan om tillfälligt tillstånd allmänheten, 1-4 dagar	30	120 000
Anmälan enligt 9 kap 11 § AL om ändrade ägarförhållanden med mindre än 50 % eller vid anmälan om byte av driftsansvarig	28	112 000
Tillsyn		
Fast tillsynsavgift	86	214 000
Fast tillsynsavgift detaljhandel/folköl	44	44 000
Rörlig tillsynsavgift, tillsyn enligt tillsynsplan		157 200
Rörlig tillsynsavgift, tillsyn på förekommande anledning	10	72 000*
SUMMA		897 200

* Rörlig tillsynsavgift i form av timdebitering. Beräkningen baseras på att tio tillsynsärenden på förekommande anledning inleds å nio handläggningstimmar. Eftersom tillsyn på förekommande anledning debiteras löpande enligt timdebitering kan dock avgifterna och därmed intäkterna bli såväl högre som lägre.

Nämnden fastställer i tillsynsplanen inriktning och ambitionen för tillsyn. Nu gällande tillsynsplan avser år 2019- 2020. För att kunna beräkna intäkterna för verksamheten vid en förändrad avgiftsmodell från år 2021 har en uppskattad tillsynsfrekvens fått utgöra exempel. Intäkterna i tabellen ovan är beräknade på en tillsynsfrekvens i tre nivåer, enligt följande:

- yttre tillsynsbesök vartannat år. Beräknat på 57 serveringsställen
- yttre tillsynsbesök en gång om året. Beräknat på 21 serveringsställen
- yttre tillsynsbesök två gånger per år. Beräknat på 8 serveringsställen

Den uppskattade tillsynsfrekvens i beräkningen ovan baseras på befintlig tillsynsplan. Om den tillsynsplan som beslutas för år 2021 och framåt skiljer sig markant från den uppskattade tillsynsfrekvensen ovan finns risk att det medför en avvikelse i förhållande till den uppskattade beräkningen ovan.

Tabellen visar att med föreslagna avgifter uppgår inte intäkterna till verksamhetens kostnader (1 200 000 kronor baserat på budget för år 2020). I tabellen ovan saknas dock intäkter för samtliga ärendetyper. Beräkningar har enbart gjorts på ärendetyper som förekommer mer frekvent och på uppskattningar av antal ärenden. Nuvarande pandemi har påverkat antalet inkomna ansökningar och anmälningar, som under år 2020 varit något lägre jämfört med tidigare år. Beräkningarna ovan utgår från ett mer så kallat normalår, även om de är något försiktiga. Det har i verksamhetssystemet inte varit möjligt att få fram uppgifter om antalet genomförda kunskapsprov de senaste åren, varpå uppskattade intäkter för kunskapsprov inte ingår i beräkningen. Det tillkommer därmed ytterligare intäkter än de som framgår av beräkningarna ovan. Avgiftsmodellen som baseras på handläggningskostnad per timme bör medföra att verksamheten är självfinansierad.

7 Källor

Alkohollag (2010:1622)

Folkhälsomyndigheten, 2020. Vägledning för kommunala riktlinjer för alkoholserving
www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/v/vagledning-for-kommunala-riktlinjer-for-alkoholserving/?pub=72865

Folkhälsomyndigheten, 2014. Handbok i tillsyn *Metoder för kommun och polis att minska våld och skador i krogmiljö* www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/ecd6cc7dada84e9aa8cd1be14d0d6b1c/handbok-tillsyn-14003.pdf

Kommunallag (2017:725)

Proposition 2009/10:125 En ny alkohollag

SOU 2009:22 En ny alkohollag. Slutbetänkande av Alkohollagsutredningen

Sveriges Kommuner och Regioner, 2010. En ny alkohollag, cirkulär 10:77
<https://skr.se/download/18.4aa1dc1e1653a5317a024746/1534429473179/10077.pdf>

Sveriges Kommuner och Regioner <https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7164-542-5.pdf>

Sveriges Kommuner och Regioner

<https://skr.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/prisindex/pkv.1334.html>, (hämtat 200817)

<https://skr.se/samhallsplaneringinfrastruktur/miljohalsa/taxamiljo/indexjusteringavavgifteritaxan.33337.html> (hämtat 200817)

Svenska kommunförbundet (numera SKR), cirkulär 1995:69

<https://skr.se/download/18.4aa1dc1e1653a5317a023f39/1534429245781/1995069.pdf>

8 Bilagor

Bilaga 1. Nuvarande taxa enligt alkohollagen

Fastställd av kommunfullmäktige § 48/2017

Avgifter för ansökan om serveringstillstånd	Avgift, Kronor
Stadigvarande tillstånd	
Nyansökan, stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten, slutna sällskap, cateringverksamhet till slutet sällskap samt provsmakningstillstånd	9 000
Permanent ändring av stadigvarande serveringstillstånd avseende serveringslokal, alkoholdryck och serveringstid	3 800
Nyansökan, tillstånd för cateringverksamhet om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen samt tillstånd för stadigvarande serveringstillstånd om sökande redan har cateringstillstånd	3 800
Tillfällig ändring av stadigvarande tillstånd avseende uteservering, alkoholdryck och serveringstid samt tillfällig servering till allmänheten av den som har stadigvarande tillstånd till slutet sällskap. Ändringen avser en period på max 48 timmar. Ett tillfälle per ansökan och max tre tillfällen inom 12 månader från första tillfället	500
Ändring av driftsform om minst en person med betydande inflytande finns kvar	5 000
Ändring av ägarförhållande/styrelse med 50 procent eller mer,	5 000
Ändring av ägarförhållande/styrelse med mindre än 50 procent, byte av driftsansvarig	2 500
Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd i gemensamt serveringsutrymme	3 800
Tillfällig utökning av stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap till att omfatta servering till allmänheten	1 400
Nyansökan stadigvarande pausservering	6 000
Nyansökan stadigvarande pausservering om sökande redan har stadigvarande serveringstillstånd i kommunen	3 800
Tillfälliga tillstånd allmänheten	
Tillfälligt tillstånd för ideella föreningar 1 dag	500
Tillfälligt tillstånd 1 dag	3 000
Tillfälligt tillstånd 2 - 4 dagar i följd.	6 000
Tillfälligt tillstånd 5 dagar eller fler i följd	7 500
Provsmakningstillstånd för partihandlare	3 000
Provsmakningstillstånd för tillverkare	3 000
Serveringstillstånd i gemensamt serveringsutrymme, avgift per tillståndshavare,	1 400
Tillfällig pausservering 1-4 dagar. Upp till tre tillfällen/ansökan inom 12 månader från första tillfället	1 000
Tillfällig pausservering 5 eller fler dagar i följd, max 3 månader under ett kalenderår	3 000
Tillfälliga tillstånd slutet sällskap	
Tillfälligt tillstånd	500
Kunskapsprov - tre tillfällen	
Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten, stadigvarande serveringstillstånd i slutet sällskap vid cateringverksamhet	1 500
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap	1 000
Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap, tillstånd för pausservering och tillstånd för provsmakning	500
Avgiftsfria anmälningssärenden	
Anmälan provsmakning (tillståndshavare), Anmälan kryddning (tillståndshavare), Godkännande lokal catering, Anmälan folköl detaljhandel/servering, Anmälan minibar/rumsservering	0

Tillsynsavgifter	
<ul style="list-style-type: none"> För stadigvarande serveringstillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten/slutna sällskap fastställs tillsynsavgifterna i förhållande till omsättning av alkoholdrycker räknat i kronor per år. För stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten utgår en fast administrativ tillsynsavgift per år. För stadigvarande serveringstillstånd till slutna sällskap utgår en fast administrativ tillsynsavgift per år. 	
Fast avgift för tillsyn av stadigvarande tillstånd	
Ordinarie tillsynsavgift för varje serveringstillstånd <i>(1 tillfälliga serveringstillstånd ingår i tillsynsavgiften i ansökningsavgiften)</i>	1 500
Tillståndshavare med serveringstid till senast klockan 02:00	1 000
Tillståndshavare med serveringstid efter klockan 02:00	2 000
Tillsyn för detaljhandel/servering av folköl	1 000
Rörlig avgift för tillsyn av stadigvarande tillstånd	
<i>Baserad på omsättning:</i>	
0 – 50 000 kronor	600
50 001 – 250 000 kronor	2 500
250 001 – 500 000 kronor	6 000
500 001 – 1 000 000 kronor	7 500
1 000 001 – 2 000 000 kronor	10 000
2 000 001 – 4 000 000 kronor	12 500
4 000 001 – 6 000 000 kronor	15 000
6 000 001 – 8 000 000 kronor	20 000
8 000 001 – 12 000 000 kronor	25 000
12 000 001 kronor eller mer	30 000
Restaurangrappporter – påminnelser	
Påminnelseavgift för restaurangrapport inlämnad efter 1 mars dock senast 1 april	500

Bilaga 2. Avgiftsmodeller och avgifter för tillsyn bland kommuner

Avgiftsmodell för tillsyn enligt alkohollagen bland granskade kommuner						
Kommun	Fast tillsynsavgift	Avgift baserad på serveringstid	Rörlig avgift baserad på omsättning av alkohol under föregående år	Rörlig avgift baserad på inköpt alkoholvolym	Avgift baserad på antal planerade inspektioner/år	Timdebitering
Stockholm	X	X	X			
Malmö	X		X			
Göteborg	X		X			
Södertälje	X		X			
Uppsala		X		X		
Eskilstuna	X				X	X
Linköping		X	X			
Norrköping	X		X			
Jönköping	X			X		
Lund	X	X	X			
Helsingborg	X	X		X		
Halmstad	X	X	X			
Trollhättan	X		X			
Borås	X		X			X a
Karlstad	X		X			
Örebro	X		X			
Västerås	X	X	X			
Borlänge	X		X			
Gävle	X	X	X			
Sundsvall	X		X			
Östersund	X		X			
Umeå	X	X	X			
Luleå	X	X	X			

a) Särskild tilläggsavgift för extra uppföljande tillsynsbesök* - timavgift
Källa: Uppgifter hämtade på respektive kommuns hemsida (2020-06-18)

Stockholm: Tillsynsavgift för serveringstillstånd består av 1. en fast avgift som är lika för servering till allmänheten och till slutna sällskap, 2. en rörlig avgift baserad på serveringstiden omfattar tillstånd med serveringstid efter klockan 01.00 och 3. en rörlig avgift baserad på restaurangens omsättning av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker under föregående år. Den fasta avgiften för alkoholservering till allmänheten samt till slutet sällskap uppgår till 2 000 kronor/tillstånd. Den rörlig avgiften baserad på restaurangens omsättning av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker under föregående år utgörs av 8 avgiftsnivåer, från 1 000 kronor upp till 18 000 kronor. För serveringstid efter klockan 01.00 tillkommer en avgift. Fyra nivåer finns baserad på serveringstid, där den lägsta uppgår till 2 000 kronor och den högsta till 10 000 kronor.

Malmö: Restauranger med stadigvarande serveringstillstånd betalar både en fast och en rörlig avgift för den årliga tillsynen. Varje serveringsställe betalar en fast tillsynsavgift på 4 400 kronor

per år. Den rörliga tillsynsavgiften baseras på omsättning alkohol (i kronor). 13 avgiftsnivåer finns, från 1 900 kronor upp till 37 900 kronor i avgift. Tilläggsavgifter för serveringstid tillämpas, där ställen som har serveringstid efter klockan 01.00 debiteras en högre tillsynsavgift. Till grundavgiften tillkommer en avgift per år för utökad serveringstid. Fyra nivåer finns, där den lägsta uppgår till 1 200 kronor, den högsta till 7 500 kronor.

Göteborg: Varje serveringsställe betalar en fast tillsynsavgift per år. Utöver den fasta avgiften betalar varje serveringsställe varje år en rörlig avgift som baseras på försäljning av alkohol. En tillsynsavgift tillkommer för serveringsställen med sen serveringstid. Den fasta tillsynsavgift vid servering till slutet sällskap uppgår till 1 600 kronor per kalenderår och fast tillsynsavgift vid servering till allmänheten uppgår till 2 700 kronor per kalenderår. Den rörliga tillsynsavgiften betalas av tillståndshavare med tillstånd att servera alkohol till allmänheten året runt eller årligen under en viss tidsperiod. Sex avgiftsklasser finns, där den lägsta avgiften uppgår till 2 100 kronor per år medan den högsta uppgår till 14 900 kronor per år. Avgift för sen serveringstid tillkommer för alkoholserving till allmänheten och slutet sällskap där serveringen sker året runt eller årligen under en viss tidsperiod.

Eskilstuna: Årlig tillsynsavgift är uppdelad i en fast och en rörlig avgift som ska täcka kommunens beräknade kostnader för inre och yttre tillsyn. Vid tillämpningen av taxan gäller 988 kronor per timme handläggningstid. En fast avgift för årlig tillsyn av stadigvarande serveringstillstånd (fast avgift för inre tillsyn) uppgår till 3 timmar handläggningstid. Den rörliga avgiften baseras på antalet planerade inspektioner per år, fördelat enligt följande nivåer: vartannat år: 3 timmar, en gång per år: 7 timmar, två gånger per år: 11 timmar, tre gånger per år: 15 timmar respektive fyra gånger per år: 19 timmar. Övrig tillsyn enligt alkohollagen timdebiteras. Hur många inspektioner som planeras för ett år beror på hur stort tillsynsbehovet bedöms vara. En grundnivå har tagits fram för olika typer av serveringstillstånd samt vilka faktorer som kan öka tillsynsbehovet och antalet inspektioner.

Norrköping: Grunden för all debitering är en fastställd timtaxa på 1 191 kronor per hel timme handläggningstid. Timtaxan är kostnaden i kronor per timme som en verksamhetsutövare får betala, oavsett om avgiften är årlig eller om du betalar timavgift. För tillsyn av verksamheter som har serveringstillstånd är den årliga avgiften uppdelad i två delar. En fast del och en rörlig del som är baserad på omsättningen av alkohol. I den årliga avgiften ingår tid för tillsyn samt viss tid för uppföljning av avvikelser som rättas till utan dröjsmål. Fast avgift för stadigvarande tillstånd uppgår till två timmar. Den rörliga avgiften, baserat på omsättning av alkohol, är indelad i sex nivåer där den lägsta nivån (0-250 000 kronor) uppgår till 1 timme och den högsta (4 000 001 kronor och uppåt) uppgår till 25 timmar. Timmarna är beräknade på den tid som normalt behövs för tillsyn. För att räkna ut den faktiska avgiften multipliceras antalet timmar med aktuell timtaxa. Om en verksamhet bedöms ha lägre tillsynsbehov än i tabellen, sätts den årliga avgiften ned. Om verksamheten istället kräver mer tillsynstid än den som beräknats i tabellen, debiteras verksamheten extra avgift separat genom timavgift. Taxan är utformad på så sätt att en verksamhet som utgör en högre risk (exempelvis hög omsättning av alkohol) får betala mer än en verksamhet med lägre risk. Skälet är att kommunen måste ägna mera tid åt en verksamhet med större risk än hos en verksamhet med mindre risk. Det finns dock utrymme för en verksamhetsutövare att påverka avgiften. Avgiften kan höjas eller sänkas beroende på vilket enskilt tillsynsbehov en verksamhet har. Det är möjligt för en verksamhetsutövare att bedriva verksamheten på ett sätt som gör att tillsynsbehovet minskar och därmed blir också avgiften lägre.

Jönköping: Tillsynsavgiften beräknas efter hur många liter alkohol tillståndshavaren köpt in av varje alkoholslag: spritdrycker, starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker. Tabellerna för

avgifterna i de olika alkohollagen börjar med intervallet 0 och uppåt. Det innebär att en tillståndshavare som har serveringstillstånd för ett visst alkoholslag men som inte köpt in någon alkohol av det slaget ändå får betala 2 500 kr i tillsynsavgift för det alkoholslaget. För inköpt sprit utgör avgiftsklasser från 2 500 upp till 8000 kronor, inköpt vin från 2500 upp till 11 000 kronor, inköpt starköl från 2 500 upptill 19 000 kronor och inköpt andra jästa alkoholdrycker från 2 500 upp till 12 000 kronor. För tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd till slutna sällskap, i klubbar och föreningar, samt stadigvarande serveringstillstånd för personalmatsalar och restauranger i kommunens äldreboenden dit allmänheten är välkommen, är tillsynsavgiften en fast avgift på 1500 kr.

Helsingborg: Varje serveringsställe betalar en fast tillsynsavgift på 3 900 kronor per år. Undantag görs för vårdboende och liknande serviceinrättningar. Utöver den fasta tillsynsavgiften betalar du varje år en rörlig avgift som baseras på mängden inköp av alkohol omvandlat till 100 procent ren alkohol och krogens öppettider. För serveringstillstånd med provsmakning och även för serveringstillstånd med inköp av alkohol mellan 0 – 29 liter, betalar man endast fast tillsynsavgift. Fast tillsynsavgift för 2020 är 3 900 kronor per år. Inköpt antal liter – avgift i kronor, fast avgift plus rörlig avgift. Tillsynsavgift beräknad på volym (avgift 3 900 kronor) Lägsta nivån uppgår till 5 300 kronor, medan högsta nivån uppgår till 34 600 kronor. (För serveringstillstånd med provsmakning och även för serveringstillstånd med inköp av alkohol mellan 0 – 29 liter, betalar man endast fast tillsynsavgift). För serveringstid efter klockan 01:00, utgår en extra tillsynsavgift per timme. Fyra nivåer finns där den lägsta uppgår till 1 000 kronor, den högsta uppgår till 7 700 kronor.

Borås: Tillsynsavgiften är uppdelad i en fast tillsynsavgift och en rörlig tillsynsavgift vid stadigvarande servering till allmänheten per år. Tillsynsavgift år 1 för nytt stadigvarande tillstånd för servering/provsmakning, per tillstånd, uppgår till 15 000 kronor. Vid omsättning under 800 000 kronor år 1 kommer tillsynsavgiften regleras till motsvarande 3 procent av alkoholomsättningen (år 1) vid faktureringstillfället år 2. Årlig tillsynsavgift från år 2 vid stadigvarande servering/provsmakning per tillstånd uppgår till 5 000 kronor. Särskild tilläggsavgift för extra uppföljande tillsynsbesök debiteras enligt en timavgift (1 156 kr) för nedlagd handläggningstid. Den rörliga tillsynsavgiften för stadigvarande serveringstillstånd baseras på årlig omsättning av försäljning av alkoholdrycker föregående år, inklusive moms. För serveringsställen med en omsättning upp till 800 000 kronor/år är avgiften tre procent av årsomsättningen. För serveringsställen med en omsättning över 800 000 kronor/år är avgifter baserad på nivåer, där den lägsta nivån uppgår till en avgift på 25 000 kronor per år, den högsta nivån medför en avgift på 35 000 kronor /år. Om bristande efterlevnad eller oförutsedda händelser medför tillsyn som går utöver den tilldelade tillsynstiden, ska avgift för denna extra tillsyn utgå för nedlagd handläggningstid multiplicerad med timavgiften.

Örebro: Tillsynsavgiften varierar utifrån serveringsställets omsättning. Tillsynsavgiften för ett tillfälle eller period är inkluderad i ansökningsavgiften. Fasta tillsynsavgifter för stadigvarande servering för slutna sällskap (festvåningar och liknande) uppgår till 3 000 kronor, för serveringstid efter kl. 01 uppgår avgifter till 2 000 kronor, för uteservering är kostnaden 1 000 kronor. Fasta tillsynsavgifter för tillfällig servering till allmänheten uppgår till 1 000 kronor per extra dag/period. Fasta tillsynsavgifter för tillfällig servering till slutet sällskap uppgår till 200 kronor per extra dag. Rörliga tillsynsavgifter för stadigvarande servering baseras på omsättning av alkoholförsäljningen per år. Tio nivåer finns, där den lägsta uppgår till avgift på 3 000 kronor och den högsta nivån motsvarar avgift på 15 400 kronor.

Västerås: Tillsynsavgifterna är uppdelad i fasta och rörliga avgifter. Utöver den fasta tillsynsavgiften för slutna sällskap (4 725 kr per år) tillkommer särskilda fasta tilläggsavgifter/år

för restaurang med uteservering (1 425 kr per år), för serveringstid efter klockan 01.00 – från 3 775 kronor upp till 5 675 kr per år och en särskild tilläggsavgift för fler tillsynsbesök än två per år (1 425 kronor per besök). Rörliga tillsynsavgifter är baserad på avgiftsklasser baserad på årlig omsättning av alkohol, exklusive slutna sällskap) - från 5 675 upp till 49 675 kronor.

Borlänge: Varje bolag som har ett stadigvarande serveringstillstånd betalar en årsavgift, i vilken kostnad för administration och tillsyn ingår. Beloppet grundas på föregående års omsättning i intervaller utifrån såld alkohol, från 2 000 kronor upp till 30 000 kronor (för bolag med omsättning under 100 000 konor uppgår ingen avgift). En fast avgift på 1 000 kronor tillkommer för bolag med en omsättning under 250 000 kronor. För bolag med omsättning över 250 000 kronor tillkommer en fast avgift på 2 000 kronor.

Gävle: Tillsynsavgiften består av en grundavgift och en rörlig avgift. Grundavgiften baseras på serveringsställets öppettider (som lägst 1 550 kronor, som högst 6 650 kronor) och den rörliga tillsynsavgiften för serveringstillstånd baseras på serveringsställets volym av alkohol omräknat i antal 100-procentig alkohol. Den lägsta nivån uppgår till 2500 kronor i årlig avgift, den högsta nivån uppgår till 32 200 kronor.

Luleå: Tillsynsavgiften är uppdelad i en fast del och en rörlig del. Den fasta delen (1 698 kronor) betalas av samtliga näringsidkare med stadigvarande tillstånd. Den rörliga delen baseras på tillståndsinnehavarens omsättning av alkoholdrycker räknat i kronor. Lägsta nivån uppgår till en avgift på 1 698 kronor, högsta nivån uppgår till en avgift på 27 169 kronor. Extra årlig avgift per timme uppgår till 2 264 kronor. En extra årlig avgift betalas för öppethållande efter klockan 01.00. Avgift för uppföljande kontrollbesök uppgår till 1 019 kronor.

Källa: Uppgifter hämtade på respektive kommuns hemsida (2020-06-18)

§ 254

Dnr 2020-00250

Beslut om ny avgiftsmodell för tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohollagen

Nämnden för arbete och välfärds beslut

Nämnden för arbete och välfärd föreslår kommunfullmäktige anta den föreslagna taxan och att den börjar gälla när kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Nämnden för arbete och välfärd ser årligen över timtaxan och föreslår vid behov av revidering kommunfullmäktige besluta om ny timtaxa.

Reservation

Elisabet Flennemo (V): Vänsterpartiet menar att det här förslaget gynnar de verksamheter som har stor och därmed mest riskfylld alkoholförsäljning. De får stora lättnader i sina tillsynsavgifter i förhållande till systemet med tillsynsavgifter idag, medan mindre krögare får en avgiftshöjning.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning som syftar till att begränsa skadeverkningarna av alkohol. Det görs bäst genom att begränsa utbudet. Den avgiftsmodell som föreligger idag, med en omsättningsbaserad tillsynsavgift är mer rättvis eftersom den har samma bas för debitering för alla krögare. Den premierar dessutom den verksamhet som håller alkoholförsäljningen på en låg nivå, eftersom tillsynsavgiften då blir lägre. Vänsterpartiet menar att det är bättre att premiera lägre försäljningsvolymen än att hoppas på att timdebitering för med sig en ökad följsamhet för att man vill hålla nere tillsynskostnaden.

Vi menar också att det i förslaget är det inbyggt en alltför låg tillsynsfrekvens. 65 besök årligen baserat på 86 ställen där de flesta har yttre tillsynsbesök vart annat år. Enligt förarbeten och i rekommendationer från Folkhälsomyndigheten ska serveringsställen med alkoholförsäljning få tillsynsbesök varje år.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har uppdragit åt nämnder och styrelser att se över avgiftsregelverket för tillstånd och tillsyn. I uppdraget ingår att lämna förslag på en avgiftsmodell där självkostnadsprincipen gäller per tillståndshavare. När det gäller principer för avgiftssättningen finns inga särskilda regler i alkohollagen utan kommunallagens bestämmelser om självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och förbudet mot

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande